

HEVUR FYLGT L HANDILSSTJÓRA

Hóast hann hevur verið til skips, so hevur handil altíð verið ein partur av lívinum hjá stjóranum í SMS, Niels Mortensen

Hann var ikki fyltur 10 ár, tá ið farið var undir at grava út fyri stóru handilsmiðstöðini á Trapputøðni í Havn, hon sum seinni fekk navnið SMS.

Nú hevur hann í fleiri ár verið stjóri í fyrítøkuni og tí sum har til hoyrir og hann eigur helvtina av felagnum, sum í dag eigur SMS og virksemini rundanum fyrítøkuna.

Áðrenn hann kom so langt, gjørdi hann tó ymiskt annað Hann tók sína útbúgving í Sorø, hagar hann fór í sjeypda flokk og búði á kostskúla, Síðani fór hann til London at útbúgva seg víðari, har hann gekk eitt hálvt ár í skúla í Cambridge og eitt hálvt ár í London,

Síðani fór hann til Keyptmannahavnar, har hann gekk á Niels Brock – ella tað, sum í dag eitur CBS. Hann nam sær handil í eitt ár. Hetta var í 1985.

Hann var eisini í Føroyum. Tá var hann til skips við svartkjaftaverksmiðjutrolaranum Andreas í Hvannasundi, har Sonni Johannesen fyri tað mesta var skipari, men eisini Mortan Johannesen.

-Ein fantastisk tíð, har eg lærði nógv og kom at kenna nógv fólk, sigur Niels Mortensen í dag.

Bankamaður

Keyptmannahavn bleiv tó basan hjá honum tey næstu árin.

Hann fekk arbeiði í Den Danske Bank í deildini í Søborg. Har var hann í fimm ár.

Í hesum tíðarskeiði fekk hann eisini familju og eigur tvey vaksin børn, sum búgva í Danmark.

Fyrst í níti-árunum var búskaparlgia støðan í Danmark á veg upp aftur eftir tey soltnu árin við “kartoffelkur” og øðrum.

Í Føroyum hevði alt gingið við fullari ferð og ein dagin í 1992 ringdi pápin, Hans Mortensen, til hansara og bað hann koma heim at hjálpa sær og arbeiða í Miklagarði. Tá vóru niðurgangstíðirnar av álvara farnar at gera um seg í Føroum.

Hann tók tó av og fór at arbeiða í Miklagarði men tá ið eitt ár var farið læt ein handil hjá fyrítøkuni upp í Runavík. Rúnar skuldi hava ein leiðara.

- Teir vistu helst, at eg var byrjaður at fjasa við konu vóna, sum er úr Runavík, so eg var helst lættur at lokka at fara til Runavíkar at arbeiða, sigur Niels Mortensen við einum stórum smíli í dag.

Hann var í Runavík, sum leiðari fyri Rumbul, men í 1996 fór hann aftur til Havnar at taka sær av handlunum hjá fyrítøkuni.

- Pápi mín hevði stóran áhuga fyri sjálvari

sølumiðstöðini og tá so Ivar fór til Danmarkar aftur vildi hann hava meg at taka hansara arbeiðið, sigur Niels Mortensen.

Hann sigur, at hetta var ein ógvuliga trupul tíð. Føroyar vóru í einum aldudali og tað gekst illa at fáa alt at mala runt.

- Fyrst ferð vit fingi yvirskot var í 1996 – altso eftir kreppuna. Eg minnst væl, at tá ið avtornaði vóru 233.000 krónur í yvirskoti. Tað var fantastiskt.

Saman við íslendingum

Tíðin fyrst í níti-árunum var ómetaliga tung. Samfelagið fór so at siga av knóranum, arbeiðsloysið var stórt og hópur av fólki flutti av landinum.

SMS fór í gjaldssteðg í 1996, men raksturinn helt kortini fram.

Men so kom ein broyting í.

- Tað hendið ein sunnudag, at íslendingarnir, sum áttu tveir Bónus handlar í Føroyum, bóðu um fund. Fundurin varð hildin á skrivstovuni hjá pápa mínum, minnst eg og í veruleikanum var hetta tað besta, sum hendi.

- Hetta var í seinnu helvt at níti-árunum. Íslendingarnir høvdu hesar báðar handlarnar, har teir seldu nógv, men ikki tjentu pengar. Tað endaði við, at teir komu uppí hjá okkum og høvdu helvtina. Tað var í veruleikanum fyrsta investeringin teir gjørdtu uttanfyri Ísland. Seinni yvirtóku teir – sum tá bleiv til Baugur – stóran part av heiminum, men vit fingi eitt frálíkt samstarv við teir, sigur Niels Mortensen.

Eins og íløgan í Føroyum var tann fyrsta teir gjørdtu uttanlands, so var tað eisini tann seinasta teir sleptu, tá ið tað skrædnaði í Íslandi.

Hans Mortensen var í SMS, til hann gavst í 2006.

- Tá yvirtók eg eisini sjálvt húsið, sum hann annars hevði tikið sær av. Mín áhugi var handlarnir, sum vit áttu. At menna teir til nútímans handlar – til dømis Mylnurnar, Bónus og so framvegis. Eg má siga, at eg saknaði pápa mín nógv, tá ið hann gavst her, sigur Niels Mortensen.

Niels Mortensen sigur, at fyrr var SMS-húsið sjálvst ein stórir partur av fyrítøkuni, men nú er alt nógv størri.

- So sjálvt um eg siti sum stjóri, so eru onnur fólk, sum taka sær av handlunum. Nú er fyrítøkan eisini so stór, at vit hava meira enn eitt bein at standa á, sigur hann.

Í dag er tað soleiðis, at Niels Mortensen eigur helvtina av fyrítøkuni sjálvur, meðan eitt felag hjá Enniberg eigur hina helvtina.

Í stytri tíðarskeiði hava aðrir átt helvtina, men seinastu árin hevur hetta verið soleiðis.

TEKSTUR ÁRNI GREGERSEN MYND ÁLVUR HARALDSEN

Niels Mortensen er stjóri í SMS og eigur helvtina av fyrítøkuni.